

Frankrigs Befolkningstab 1870—71.

Det er en bekjendt Sag, at Frankrigs Befolkning alt i en Række af Aar har nærmet sig til at være stationær. At Tilvæksten i de første 20 Aar af dette Aarhundrede var meget ringe, kan ikke undre, da de langvarige Napoleonske Krige falde i dette Tidsrum; men selv efter Fredens Gjenoprettelse tiltog Befolkningen kun langsomt, medens det ellers netop plejer at være Reglen, at et Folks Frugtbarhed tiltager stærkt efter ødelæggende Krige. Medens Danmarks Befolkning fra 1840—70 er tiltaget med netop $\frac{1}{2}$ Mill. Mennesker, er Frankrigs Befolkning, der i 1831 udgjorde mere end det 25-Dobbelte af Danmarks i 1840, fra 1831—61 kun voxet med 4,15 Mill. Mennesker — eller med andre Ord: medens Danmarks Befolkning i de førstnævnte 30 Aar voxede i Alt med 38,9 pCt., tiltog Frankrigs i de sidstnævnte 30 Aar kun med 12,7 pCt. Den væsentligste Del af denne Forøgelse falder tilmed i de første 15 Aar, som det vil ses af følgende Oversigt:

	Befolkning.	Absolut Tilvæxt.	Aarlig Tilvæxt i pCt.
1831	32,569,225		
1836	33,540,910	971,685	0,60
1841	34,230,178	689,268	0,41
1846	35,400,486	1,170,308	0,68
1851	35,783,170	382,684	0,22
1856	36,139,364	356,194	0,20
1861	36,717,254	577,890	0,32

Imellem 1856 og 1861 var imidlertid Frankrigs Territorium blevet udvidet ved Erhvervelsen af Nizza og Savoyen, hvorved Befolkningen forøgedes med 669,059 Mennesker; med-

Frankrigs Befolkningstab 1870—71.

Det er en bekjendt Sag, at Frankrigs Befolkning alt i en Række af Aar har nærmet sig til at være stationær. At Tilvæksten i de første 20 Aar af dette Aarhundrede var meget ringe, kan ikke undre, da de langvarige Napoleonske Krige falde i dette Tidsrum; men selv efter Fredens Gjenoprettelse tiltog Befolkningen kun langsomt, medens det ellers netop plejer at være Reglen, at et Folks Frugtbarhed tiltager stærkt efter ødelæggende Krige. Medens Danmarks Befolkning fra 1840—70 er tiltaget med netop $\frac{1}{2}$ Mill. Mennesker, er Frankrigs Befolkning, der i 1831 udgjorde mere end det 25-Dobbelte af Danmarks i 1840, fra 1831—61 kun voxet med 4,15 Mill. Mennesker — eller med andre Ord: medens Danmarks Befolkning i de førstnævnte 30 Aar voxede i Alt med 38,9 pCt., tiltog Frankrigs i de sidstnævnte 30 Aar kun med 12,7 pCt. Den væsentligste Del af denne Forøgelse falder tilmed i de første 15 Aar, som det vil ses af følgende Oversigt:

	Befolkning.	Absolut Tilvæxt.	Aarlig Tilvæxt i pCt.
1831	32,569,225		
1836	33,540,910	971,685	0,60
1841	34,230,178	689,268	0,41
1846	35,400,486	1,170,308	0,68
1851	35,783,170	382,684	0,22
1856	36,139,364	356,194	0,20
1861	36,717,254	577,890	0,32

Imellem 1856 og 1861 var imidlertid Frankrigs Territorium blevet udvidet ved Erhvervelsen af Nizza og Savoyen, hvorved Befolkningen forøgedes med 669,059 Mennesker; med-

regnes disse i 1861, bliver Folketallet for dette Aar 37,386,313. I de følgende 5 Aar tiltog Befolkningen kun med 680,781 eller med i Alt 1,82 pCt. — altsaa med knap 0,36 pCt. aarlig. I Danmark var den aarlige Tilvæxt i 1855—60 1,31 pCt.

Under disse Omstændigheder kunde det let forudses, at, naar Tilvæksten i Fredstid og under gunstige materielle Forhold ikke var større, maatte selv mindre væsentlige indtrædende Ulykker snart kunne standse Tilvæksten aldeles. Det er derfor ogsaa med en ikke ringe Interesse, at man har imødeset Resultatet af den sidste franske Folketælling. Denne skulde været afholdt i de første Maaneder af 1871 — i Frankrig foregaar Tællingen ikke som hos os paa én Dag —; men da dette paa Grund af Krigsforholdene var en Umulighed, blev den opsat til det følgende Aar. Den derefter i 1872 afholdte Folketælling udviste da, som alt bekjendt, en Tilbagegang i Sammenligning med 1866. De nærmere Enkeltheder derved, hentede fra den for kort siden udkomne *Annuaire de l'Économie politique et de la Statistique* for 1873, ville formentlig ikke være uden Interesse.

Den Del af Frankrigs Territorium, som endnu efter Freden med Tyskland hører til samme, talte

i 1866 en Befolkning af 36,469,856

i 1872 derimod kun . . 36,102,921

den var altsaa formindsket med. . . 366,935.

Denne Tilbagegang skyldtes imidlertid ikke udelukkende Krigens og Kommunens Ødelæggelser, men ogsaa en Koppeepidemi, som i 1870—71 rasede i mange Departementer; dertil kommer endvidere — hvad der vel til Dels staar i Forbindelse med disse Begivenheder — en Aftagen saavel i Ægteskabernes som i Fødslernes Tal, hvorved Dødsfaldenes Overvægt over Fødslerne er forøget endnu mere.

Tilbagegangen fordeler sig næsten paa alle 87 Departementer, idet kun 14 af disse har forøget deres Folketal med i Alt 231,697; denne Forøgelse falder derhos aldeles overvejende paa de 6 af disse Departementer, nemlig Allier, la

Loire, le Nord (55,723), le Pas de Calais, la Seine (69,144) og Seine-et-Oise (46,453). I alle de øvrige 73 Departementer er Folketallet aftaget, i Alt med 600,807 Mennesker. Disse Tal synes strax at tyde paa en Udvandring fra visse Departementer til andre, og man har da ogsaa troet at kunne forklare den hele Bevægelse som en Flytning fra Landdistrikterne til de større industrielle Centra. At en saadan Bevægelse foregaar og væsentlig har bidraget til Forøgelsen af de nysnævnte Departementers Folketal, er sikkert nok, idet Tilbagegangen udelukkende falder paa Landdistrikterne, Bybefolkningen er voxet fra 1866—72; men det synes dog at fremgaa af yderligere Undersøgelser, at dette ingenlunde udelukkende skyldes en Udvandring af den agerdyrkende Befolkning til Byerne, men ogsaa andre Aarsager, navnlig den aftagende Fødselshyppighed hos den agerdyrkende Befolkning.

Som det kunde ventes, falder Tilbagegangen langt stærkere paa Mandkjønnet end paa Kvindekjønnet. Medens nemlig den mandlige Befolkning er aftagen med 235,830, er den kvindelige kun aftagen med 131,105. Herved er Kvindekjønnets Overvægt over Mandkjønnet, som omsider næsten var bragt til at forsvinde, igjen tiltagen, og Forholdet er nu omtrent 1009 Kvinder for hvert 1000 Mænd.

Spørger man nu, om Tilbagegangen udelukkende skyldes Aarene 1870—71, vil en nærmere Undersøgelse vise, at dette ikke blot er Tilfældet, men at endog den i disse to Aar stedfindende Tilbagegang er endnu større end ovenfor angivet. I de tre Aar fra 1ste Juli 1866 til 1ste Juli 1869 var det nuværende Frankrigs Befolkning tiltaget med omtr. 386,000 Mennesker, og i det følgende Aar voxede Befolkningen yderligere med omtr. 130,000, saa at det nuværende franske Territorium umiddelbart før Krigens Udbrud, den 6te Juli 1870, talte 36,985,212 Indb. Sammenholdes hermed det oven anførte Folketal for Midten af 1872, ses det, at Tilbagegangen i de to Aar har været 882,291 — eller med andre Ord næsten lige saa stor som Tilvæksten havde været i de 10 Aar 1851—61. Føjes nu hertil Befolkningen i de ved Freden afstaaede Distrikter, omtr. 1,600,000 Mennesker, saa ses det, at Frank-

rigs Folkemængde i Løbet af to Aar, regnet fra Krigens Udbrud, har lidt en Formindskelse af næsten $2\frac{1}{2}$ Mill. eller omtrent $\frac{1}{15}$ af hvad den udgjorde i 1870.

En Betragtning af Befolkningens Bevægelse i det sidste Fredsaar, 1869, viser imidlertid, at Frankrigs Befolkning selv uden en Krig truede med at blive omtrent stationær. Der kom nemlig i dette Aar paa hvert 100 Mennesker kun 2,57 Fødsler (1 paa 38) og 2,34 Dødsfald (1 paa 42); disse Tal — der ikke i mindste Maade ere særegne for dette Aar, men tvært imod omtrent svare til det i de sidste Aartier Normale — give en saa ringe Overvægt af Fødsler over Dødsfald, at den hele Tilvæxt i dette Aar kun var 0,21 pCt., hvilket vil sige, at Frankrig behøvede 330 Fredsaar for at fordoble sin Befolkning, medens — for ikke at tale om England og Wales, der i de 50 Aar 1811—61 paa det Allernærmeste have fordoblet deres Befolkning (1811: 10,16 Mill., 1861: 20,06 Mill. Indb.) — Danmark med den Tilvæxt, det har haft 1840—70, kun behøver 64 Aar til at fordoble sin Befolkning. Og allerede i den første Halvdel af 1870, altsaa inden Krigens Udbrud, oversteg Dødsfaldene Fødslernes Tal med over 8,400 — hvad Under da, at Krigen i den sidste Halvdel af Aaret gav 1870 en større Dødelighed — 2,83 paa 100 eller 1 paa 35 —, end noget foregaaende Aar, selv Krigs- og Cholera-Aarene 1815, 1832 og 1854 medregnede! Og dog maa dette Aar endnu betragtes som et forholdsvis gunstigt Krigsaar, naar det sammenlignes med 1871. Men for dette Aar foreligger Resultatet endnu ikke i bearbejdet Form.

Hvor dybt disse to ulykkelige Aar have grebet ind i hele Befolkningens Livsforhold, fremgaar dog næsten endnu klarere af en Betragtning af Vielsesforholdene. At Resultatet af indgaaede Ægteskaber maa formindskes betydeligt i en Krig, hvor en stor Del af Territoriet tilmed er okkuperet af Fjenden, er indlysende, og det er da ogsaa bekjendt nok, at Antallet af Vielser her i Landet i 1864 sank stærkt. Nedgangen i de 6 første Maaneder af 1864 beløb sig i Forhold til det samme Tidsrum af det foregaaende Aar til over 34 pCt. Men i Frankrig, hvor dog næppe forholdsvis saa stor en Del af Territoriet

var okkuperet, aftog Antallet af Vielser i den sidste Halvdel af 1870, med 54 pCt. i Forhold til den samme Halvdel af det foregaaende Aar. Og denne Nedgang er formentlig bleven fortsat efter en forøget Maalestok i 1871, i alt Fald i sammes første Halvdel. Hvorvidt der da i 1872 ligesom hos os i 1865 er indtraadt en Reaktion, saa at Vielsernes Tal er oversteget alle tidligere Aars, maa senere statistiske Publikationer vise.

W. S.